

વર્ષ-૧૧, અંક-૨, સંવત ૨૦૭૧ ફાગણ સુદ-૯,
પ્રસિધ્ધ તા. ૨૭-૦૨-૨૦૧૫, શુક્રવાર
છુટક નકલ રૂ. ૫-૦૦, વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૬૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2015-2017 Valid up 31-Dec-2017
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month

જ્ય પરમાત્મા

વૈરાગ્યપૂતેન વચોડમૃતેન
પરિશ્રમેણાતિસુગૂઢત્વમ્ ।
સંદર્શ્ય ચેતો વિમલં વિધાય
શ્રી વલ્લભેનાત્ર મહો પ્રદીપ્તામ્ ॥

અતિ પરિશ્રમ લઈ ગુહ્યતત્ત્વથી ભરપૂર અને આત્માને
ઉર્ધ્વગતિએ લઈ જનારા વૈરાગ્યમય ઉપદેશથી અમારા
આત્માની મલિનતા દૂર કરી (સદ્ગુરુ) શ્રી વલ્લભે જ્યોતિ
પ્રગટાવી.

કલ્યાણિનં શિષ્યગણં વિધાતું યદીયવાગ્ધા સતતં સમાસ્તે ।
શિવસ્વરૂપઃ સતતં ય આસ્તે રમૂજિલાલાય પ્રણામએષઃ ॥

(જેમને શિષ્યોને કલ્યાણરૂપ બનાવવાની ઉત્કૃષ્ટ તીવ્ર
ઈચ્છા છે અને જેઓ સતત “શિવ સ્વરૂપ” છે તે (ગુરુદેવ)
રમુજીલાલને પ્રણામ હો.)

(ગતાંગથી ચાલુ...)

ધર્મ એવ હતો હન્તિ ધર્મો રક્ષતિ રક્ષિતઃ ।

(વ.વિ. ભાગ-૧)

જેણે ધર્મનો પરિત્યાગ કર્યો છે, તેનો ધર્મ નાશ કરે છે પણ જેણે ધર્મનું રક્ષણ (પાલન) કર્યું છે, તેનું ધર્મ અવશ્ય રક્ષણ કરે છે. અર્થાત્ જેણે ધર્મનું પાલન કર્યું છે, તેણે જ ધર્મનું રક્ષણ કર્યું છે અને જેણે ધર્મને હણ્યો છે તેજ હણાયો છે.

શ્રેયાન્સ્વધર્મો વિગુણઃ પરધર્માત્સ્વનુષ્ઠિતાત્ ।

સ્વધર્મે નિધનં શ્રેયઃ પરધર્મો ભયાવહઃ ॥

(ભગવદ્ગીતા અ. ૩ શ્લો. ૩૫)

પરાયા વર્ણાશ્રમના ધર્મના કર્મ કરતાં પોતાના વર્ણાશ્રમના ધર્મના કર્મ કરવા તેજ હિતાવહ છે. સ્વધર્મમાં રહીને મરવું તે શ્રેષ્ઠ છે પણ પરાયા વર્ણાશ્રમના ધર્મનું કર્મ કરવું તે મહા ભય ભરેલું છે. અર્થાત્ દરેકને પોતાનો ધર્મજ કલ્યાણના માર્ગે લઈ જનાર છે, પરંતુ પરધર્મ એ અકલ્યાણમુક્ત તમામ પ્રકારે ભયથી ભરપુર છે.

હિંદુઓએ હિંદુ ધર્મ, મુસ્લિમોએ મુસ્લિમ ધર્મ અને તેજ પ્રમાણે દરેક ધર્મવાળાએ પોતાનો ધર્મ કે જે ધર્મ પોતાના અસલના વડીલો પાળતા હતા તેજ મુળ જાતિધર્મ દરેકે પાળવો જોઈએ અને પોતાના પુરાતની (પ્રાચીન) ધર્મમાં પુનઃ પ્રવેશ કરવો જોઈએ અને પાછળથી મનસ્વી રીતે ગ્રહણ કરેલા પરમધર્મનો પરિત્યાગ કરીને મૂળધર્મમાં પ્રવેશાય તોજ તે ધર્મથી તે મનુષ્યનું કલ્યાણ થાય, નહિ તો પરધર્મથી અકલ્યાણ થાય છે.

ધર્મેણ સુખં વિદેત ધર્મેણ પરિપાલયેત્ ।

ધર્મમૂલાં શ્રિયં પ્રાપ્ય ન જહાતિ ન હીયતે ॥

શ્રીર્મગલાત્પ્રભવતિ પ્રાગલ્બ્યાત્સંપ્રવર્ધતે ।

દાક્ષ્યાત્તુ કુરુતે મૂલં સંયમાત્પ્રતિષ્ઠતિ ॥

(વ.વિ. ભાગ-૧)

ધર્મથી જ સુખ મળે છે. ધર્મથીજ સુખ સચવાય છે અને તેથી ધર્મના મૂળ સાધનરૂપ લક્ષ્મીની પ્રાપ્તિ થાય છે અને તે ધર્મ વડે પ્રાપ્ત થયેલી લક્ષ્મી ધર્માત્માનો ત્યાગ કરી શકતી નથી, પણ ધીમે ધીમે વૃદ્ધિ પામે છે. શુભ કર્મારંભથી લક્ષ્મી મળે છે,

ઉદારતા રાખવાથી વધે છે, ઈંદ્રિયોને વશ રાખી પવિત્રતાથી ચાલવાથી નિશ્ચલ (અચલ યા સ્થિર) રહે છે અને દક્ષતાથી ધર્મકાર્યમાં વાપરવાથી મૂળ કરે છે.

ચાલુ જમાનામાં લક્ષ્મી પ્રાપ્ત થતાં અભિમાન, ઉદ્ધતાઈ, સ્વચ્છંદતા, વિષયાશક્તિ અને પાપવૃત્તિઓ વધે છે. તેથી પાપ-વૃદ્ધિ થઈ પુણ્ય નષ્ટ થઈ, અત્યંત દુઃખ આવે છે. માટે સંસારનું અને લક્ષ્મીનું સુખ ભોગવવાનું સાધન “ધર્મપરાયણ વર્તન” છે.

યલાલક્ષ્મીશ્ચલાઃ પ્રાણશ્ચલે જીવિતયૌવને ।
યલાયલે ચ સંસારે બ્રહ્મ એકંહિ નિશ્ચલમ્ ॥

(વ.વિ. ભાગ-૧)

લક્ષ્મી નાશવંત છે, પ્રાણ નાશવંત છે, મનુષ્યનું જીવન નાશવંત છે અને યુવાની તથા સંસાર પણ નાશવંત છે, માટે નિશ્ચય છે કે આ સચરાચર સંસારમાં દરેક વસ્તુ નાશવંત છે. ફક્ત બ્રહ્મરૂપ પરમેશ્વર અને તેનો ધર્મ અચળ છે. માટે સર્વ પદાર્થોમાંથી તૃષ્ણા છોડી ધર્મનું સંપાદન કરવા સર્વ પ્રકારે પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

અનિત્યાનિ શરીરાણિ વિભવો નૈવ શાશ્વતઃ ।
નિત્યં સંનિહિતો મૃત્યુઃ કર્તવ્યો ધર્મસંગ્રહઃ ॥

(વ.વિ. ભાગ-૧)

હે જીવાત્મા ! સંસારમાં પ્રાપ્ત થયેલા શરીરો નાશ પામવાના છે, વૈભવો કાયમરહેવાના નથી, થોડા સમયમાં ચાલ્યા જવાના છે અને કાળ દરરોજ નજીક ભ્રમણ કરી રહેલો છે, માટે સર્વ પ્રકાર વડે કરીને ધર્મનોજ સંગ્રહ કર. કેમકે જ્યારે સંસારના અનુભવ થાય છે ત્યારે જ તેની અસત્યતા સમજાય છે.

ન તુ કાશ્ચન્નયેત્ પ્રાણો ગૃહીત્વૈવ કરૈર્નરમ્ ।
ઉચ્ચમાનસ્તુ ધર્મેણ સ્વયં લોકઃ પ્રવર્તતે ॥

(અનુશાન પર્વ)

ગમે તેવો જ્ઞાની પુરૂષ પણ કોઈ માણસનો હાથ પકડી તેની પાસે પરાણે ધર્મ પળાવી શકે નહિ. પરંતુ તેમણે કહેલા ધર્મમાર્ગમાં પ્રેમી લોકો પોતાની મેળે પ્રવર્તી શકે છે.

માટે આપણે આપણી મેળેજ ધર્મકર્મમાં આગળ વધવાનું છે. ગુરુ કે મહાન પુરૂષો કોઈ આપણી પાસે આપણી ઈચ્છા સિવાય ધર્મકર્મ કરાવી શકનાર નથી અને જ્યાં સુધી

આપણે ધર્મ નહિ પાળીએ ત્યાં સુધી સદુપદેશ નિરર્થક જવા બરાબર છે, માટે આત્માનું અને ઉપદેશનું સાર્થક્ય કરવા માટે ધર્મ પર પરિપૂર્ણ પ્રીતિ રાખી પ્રભુના માર્ગમાં આગળ વધવું જોઈએ.

શ્રુતિ: સ્મૃતિ: સદાચાર: સ્વસ્ય ચ પ્રિયમાત્મન: ।

એતચ્યતુર્વિધં પ્રાહુ: સાક્ષાદ્ધર્મસ્ય લક્ષણમ્ ॥

(મનુસ્મૃતિ)

શ્રુતિ, સ્મૃતિ, સત્પુરુષોનું આચરણ અને જે વર્તન કરવાથી પોતાનો અંતરાત્મા સંતુષ્ટ રહે, તે ચારને ડાહ્યા પુરુષો ધર્મનું સાક્ષાત લક્ષણ કહે છે.

આહાર નિદ્રા ભય મૈથુનં ચ સામાન્યમેતત્ પશુભિર્નરાણામ્ ।

ધર્મો હિ તેષામાધકો વિશેષો ધર્મેણ હીન: પશુભિસ્સમાન: ॥

ધર્માર્થકામણોક્ષાણાં યસ્યૈકોઽપિ ન વિદ્યતે ।

અજાગલસ્તનસ્યેવ તસ્ય જન્મનિરર્થકમ્ ॥

મુહૂર્તમપિ જીવેચ્ય નર: કલેશેન કર્મણા ।

ન કલ્પમપિ કષ્ટેન લોકદ્વયવિરોધિના ॥

(વલ્લભ વિષ્ટી. ભાગ-૧)

(૧) ખાવું, ઊંઘવું, ભય, મૈથુન વિગેરે સંસારની તમામક્રિયા મનુષ્યમાં અને પશુમાં સરખીજ હોય છે. મનુષ્યમાં જો ધર્મ હોય તોજ તે પશુ કરતાં શ્રેષ્ઠ છે, નહિ તો ધર્મ રહિત મનુષ્ય પશુ સમાન છે. (૨) ધર્મ, અર્થ, કામ અને મોક્ષ, એ ચારે પુરુષાર્થો જેમણે મેળવ્યા નથી અર્થાત્ અર્થ અને કામતો મનુષ્ય માત્ર મેળવે છે પણ ધર્મ પ્રમાણે વર્તી મોક્ષ પ્રાપ્ત કરવો એ ધર્મ અને મોક્ષના બે પુરુષાર્થ જેઓ મેળવી શકતા નથી, જેમણે આ પુરુષાર્થો મેળવ્યા નથી તેમનો જન્મબકરીના ગળે નકામા આંચળ હોય છે તેવો નિરર્થક છે. (૩) ધર્મ પરાયણ સારા કર્મ કરીને થોડો વખત જીવાય તોપણ તે શ્રેષ્ઠ છે, પરંતુ આલોક અને પરલોકના વિરોધી દુષ્કર્મ કરી એક કલ્પ (શાસ્ત્રોક્ત ગણતરી મુજબ બ્રહ્મના સમય પ્રમાણે) સુધી જીવવું તે નિરર્થક અને દુઃખરૂપ છે.

સારાં કર્મો વડે આત્મા પરમશાંતિ ભોગવે છે અને દુઃષ્કર્મ વડે અનહદ દુઃખો ભોગવે છે, માટે મનુષ્યના જીવતરમાંથી જેટલી ઘડીઓ અને જેટલા દિવસો પ્રભુભક્તિમાં, ગુરુભક્તિમાં અને આત્મકલ્યાણના માર્ગમાં વ્યતીત થયા, તે સમય

અને દિવસ સાફત્યરૂપ સમજવા કે જે મનુષ્ય અવતારમાંથી ઉઠાવી આત્માને મોક્ષનો અધિકારી બનાવે છે.

ઈશાવાસ્યામિદં સર્વ, યત્કિંચ જગત્યાં જગતઃ ।
તેન ત્યકતેન ભુંજથા, મા ગૃધઃ કસ્યશ્ચિદ્રધનમ્ ॥

(યજુર્વેદ)

હે જીવ ! આ જગતમાં, આખા વિશ્વમાં સર્વ સ્થળે પરમાત્માની અદ્ભુત શક્તિ વ્યાપક છે અને તે વડે પાપ, પુણ્ય ભોગવાય છે. માટે તે ઈશ્વરથી ડરીને તું વગર મહેનતે કોઈનું ધન મેળવવાની અન્યાયયુક્ત આકાંક્ષા કર નહિ અને પોતાને જે મળે તેથી શાંતિ માની અન્યાય અને અનીતિના માર્ગનો ત્યાગ કરી ધર્મ-કર્મ વડે કરીને પોતાના આત્માનો અદ્ભુત આનંદ ભોગવ.

શ્રુત્વા ધર્મ વિજનાતિ શ્રુત્વા ત્યજતિ દુર્મતિમ્ ।
શ્રુત્વા જ્ઞાનમવાપ્નોતિ શ્રુત્વા મોક્ષં ચ વિન્દતિ ॥

શાસ્ત્રોના શ્રવણથી મનુષ્ય ધર્મ જાણે છે, દુર્મતિને તજે છે, જ્ઞાનને મેળવે છે અને મોક્ષને પ્રાપ્ત કરે છે.

પશોઃ પશુઃ કો ન કરોતિ ધર્મ
પ્રાધીતશોસ્ત્રોઽપિનયાત્મબોધઃ ॥

(વ.વિ. ભાગ-૧)

પશુથી પણ પશુ કોણ ? કે જે મનુષ્ય ધર્મ પાળતો નથી તે, તથા શાસ્ત્રોને જાણ્યા છતાં જેને આત્મજ્ઞાન તથા પરમાત્મજ્ઞાન ન થયું હોય તે.

જીવસ્તં મૃતવન્મન્યે દેહિનં ધર્મવર્જિતમ્ ।
મૃતોધર્મેણસંયુક્તો દીર્ઘજીવી ન સંશયઃ ॥

(વ.વિ. ભાગ-૧)

જેણે ધર્મ સંપાદન કર્યો નથી તેને જ્ઞાનવાન પુરૂષો જીવતાં છતાં મરેલો માને છે, પરંતુ જે ધર્મપરાયણતામાં મરેલો છે તેને દીર્ઘકાળ પર્યંત (સુધી) જીવતોજ માને છે. કારણ કે તેના ધર્મ-પરાયણ પ્રેમની કીર્તિ ગુરુશ્રીના હૃદયમાં ગુંજારવ કરી રહેલી હોય છે, માટે ધર્મપરાયણ વર્તનથી અને શુદ્ધ પ્રેમથી ગુરૂની કૃપા મેળવી શકાય છે.

---○---

શિષ્ય : ધર્મનો આધ્યાત્મિક અર્થ શું થાય છે, તે જણાવો.

ગુરુદેવ : આપણા આત્માના આત્મહૃદયમાં યા આત્મદહરમાં એક રૂપિયાની બે આની નિર્મળ તત્ત્વ રહેલું છે કે જેને આત્મજ્યોતિ કહેવામાં આવે છે. તે આત્મજ્યોતિને પરમજ્યોતિ પરમાત્મામાં વિલીન કરવી યા ભેળવી દેવી, તેને જ “પરમધર્મ” માન્યો છે.

મહારાજશ્રી વલ્લભરામે ધર્મ સંબંધી કહ્યું છે કે :-

છપ્પો

મુસ્લિમ કહેતા હૈ દીન, હિંદુ કહેતા હૈ ધર્મ;
ક્રિશ્ચિઅન કહેતા હૈ રિલિજીયન, સબકા હૈ એકહી મર્મ.
સબકા હૈ એકહી મર્મ, સમજતે વિરલા કોક;
ઉલટ સુલટ સમજાતે, કવિ પંડિત લોક.
ધધ્યા પ્રભુકા દેશ હૈ, મર્મમા સંયોગરૂપ મર્મ;
આત્મજ્યોતિકા પ્રભુમેં મિલન હુવે, “વ્યાસ” સચ્યા એહી ધર્મ.

---○---

ધર્મ બનાવે સંયમી, ધર્મ સહાસિક બનાવે;
ધર્મ બનાવે ધીર-વીર, ધર્મ જીતેંદ્રિય બનાવે.
ધર્મ બનાવે અક્રોધી, ધર્મ સદાચારી બનાવે;
ધર્મ બનાવે નિયમયુક્ત, ધર્મ કર્તવ્યપરાયણ બનાવે.
મન ઈંદ્રિયોને કાબુમાં રાખી, પ્રભુ ભણી લઈ જાય છે;
“વ્યાસ” સત્યે સત્ય કહે, તેનેજ ધર્મ “ધર્મ” કહેવાય છે.
મહારાજશ્રી ધર્મની દીક્ષા આપતી વખતે હંમેશા કહેતા કે :- “જીવનનું તત્ત્વ ધર્મ છે અને ધર્મનું તત્ત્વ મોક્ષ છે.”

અહીં યાદ રાખવું જોઈએ કે, જ્યાં સુધી ભારતવર્ષ પોતાની ગોદમાં પોઢેલા સંતોના જ્ઞાનતત્ત્વને સમજ્યા વિના પરદેશના સંતોને સમજવા દોટ મૂકતું રહેશે, ત્યાંસુધી “જીવનનું તત્ત્વ ધર્મ છે અને ધર્મનું તત્ત્વ મોક્ષ છે” તે ભુલાઈ જવાતાં પાશ્ચિમાત્ય સંસ્કારોથી જીવનનું તત્ત્વ ધન માની અને ધનનું તત્ત્વ સુખ માની મૃગજળ પાછળ દોડ્યા કરાશે તો નિરાશા અને સંકટો સિવાય કાંઈજ પ્રાપ્ત થનાર નથી.

લખચોરાશીમાંથી બાર લાખ યોનિ પસાર કર્યા બાદ પ્રભુ દયા કરી એક વાર મનુષ્ય અવતાર આપે છે. માટે તે મનુષ્ય અવતારમાં આત્મિક ધર્મનું કરોડો વિઘ્નો આવવા છતાં રક્ષણ કરવું એજ મનુષ્યનું પરમધ્યેય હોવું જોઈએ. આજ સત્ય સનાતન ધર્મની શીખ છે.

---○---

૨૪

શિષ્ય : પરધર્મ નર્ક દેનાર અને સ્વધર્મ કલ્યાણ દેનાર છે, એમશા માટે કહેવામાં આવ્યું ?

ગુરુદેવ : શ્રીકૃષ્ણપ્રભુએ ભગવદ્ગીતામાં અર્જુનને બોધ કર્યો છે કે :- ધર્મ સંસ્કારી મનુષ્યમાત્રે પરાયો મનુષ્ય પોતાનો ધર્મ કેવો પાળે છે અગર પાળતો નથી, તેનો વિચાર કર્યા વિના પોતે પોતાના સ્વધર્મનો જ વિચાર કરવો અને સ્વધર્માનુસાર પોતાની ફરજ અદા કરવી. સામો માણસ ગુણ ઉપર અવગુણ કરે તો પણ ધર્મનિષ્ઠ મનુષ્યે નિરંહકાર બુદ્ધિથી પોતાના કર્તવ્ય અને ધર્મ શું છે, તે વિચારી પોતાના ધર્મ અને કર્તવ્ય પ્રમાણે આચરણ કરવું તે જ કલ્યાણકર્તા છે. પરંતુ જો ધર્મનિષ્ઠ મનુષ્ય, દુનિયાના સ્વાર્થી અને સગવડપંથી મનુષ્યો જેવો વર્તાવ કરતા હોય અર્થાત્ પોતાની સામે બૂરો વર્તાવ કરતા હોય ત્યારે નીતિશાસ્ત્રો અનુસાર જેવા સામે તેવો થશે તો અર્થાત્ બુરા સામે બૂરો થશે તો સ્વધર્મનો લોપ થતાં, સ્વધર્મ તેનું કલ્યાણ કરશે નહિ, એમજણાવ્યું છે.

ધાર્મિક માનવ કવચિત નીતિશાસ્ત્રનો અમલ કરવા જાય છે, પરંતુ કોઈક ક્ષણે તેનામાં દયા અને પ્રેમનો આવેશ તીવ્ર બને છે, ત્યારે તે આપોઆપ નીતિશાસ્ત્રનો અમલ છોડી દે છે. કેમકે, ધાર્મિકતામાં કઠોરતા અને નિર્દયતા નથી પણ દયાળુતા હોય છે, તેથી સ્વધર્મચરણીને પોતાનો ધર્મ પોતાના આત્માને સાદ આપે છે કે :- બીજા લોકો ભલે પોતાનો ધર્મ ચૂક્યા, ગુણ અને ઉપકાર ભૂલી ગયા, સ્નેહ અને મમતા વિસારી દીધા, પરંતુ હે આત્મા ! તું તો પ્રભુનો છે, તારે પ્રભુના પંથે પળવાનું છે, તેથી તારો ધર્મ તું ન ચૂકીશ. જીવનમાં અગર મૃત્યુ સમયે તારા આત્માને પશ્ચાતાપ થાય કે :- અરેરે ! મારા સગાં, સંબંધી વા અન્યજનો પ્રત્યે મેં આટલું કઠોર હૃદય કર્યું અગર અમુક કર્તવ્ય ન બજાવ્યું, તેવો તને પશ્ચાતાપ થાય તેવું કોઈ પણ કૃત્ય કરીશ નહિ. રાગદ્વેષ,

આસક્તિ, ક્રોધ, મમતા અને બદલો લેવાની યા સામાના કર્તવ્યની સજા કરવાની અગર સામાને કર્તવ્યનું ફળ ચખાડવાની, જો તું ભાવના રાખીશ તો તારાથી તારા સ્વધર્મનું પાલન થશે નહિ અને પરધર્મના પાલનથી તારો આત્મા રડી-કકળી ઉઠશે અને આત્માનું હિત જોખમમાં આવશે.

આ રીતે અનેક પરિસ્થિતિનો વિચાર કરીને સંત મહાપુરુષોએ નિર્ણય કર્યો છે કે :- પરધર્મ પાલન એટલે અન્ય મનુષ્ય પોતાનો ધર્મ જે રીતે અદા કરતા હોય તે રીતે ધર્મનિષ્ઠે આચરણ કરવું નહિ, પરંતુ નિસ્વાર્થ, નિર્મોહ, નિર્લોભ અને નિષ્પક્ષ રહેલો આત્મા, પોતાને જે કર્તવ્ય કરવા આદેશ આપે તે કરવા સત્ય અને નીતિના માર્ગે રહીને પોતાનો ધર્મ જ પાલન કરવો. કેમકે પરધર્મ નર્કદેનાર અને સ્વધર્મ કલ્યાણ દેનાર છે.

આ સંબંધી અમુક ધર્મશાસ્ત્રોએ માન્યું છે કે :- જેમતોફાની ગાય સાથે શાણી અને સમજી ગાયને બાંધવામાં આવે તો તે તોફાની બની જાય છે, તેમઅન્યના કર્તવ્ય પ્રમાણે કરવા જનાર મનુષ્ય તેવાં કર્મો કરેલાં ન હોવાથી તેમજ તેવાં કર્મોને કરવા ટેવાયેલો ન હોવાથી, પૂરેપૂરાં કઠોર કર્મો કરી શકતો નથી અને તે તેવાં કામોને અધવચ છોડી દે છે. જેમઅર્જુન યુદ્ધ કરવા તૈયાર થયો, પરંતુ યુદ્ધક્ષેત્ર ઉપર જઈને હથિયાર છોડી બેઠો, તેમમાનવ સ્વભાવના મનુષ્યોની સામે ધાર્મિક મનુષ્ય, નીતિશાસ્ત્રનો છેવટ સુધી અમલ કરી શકતો નથી અને કોઈક સમયે એકાએક દ્રવી (ગદ્ગદ્ બની) ઊઠે છે તેમજ નિર્મળ બની જાય છે. માટે ધાર્મિક મનુષ્યનો ધર્મ કોઈને સજા કરવા-કરાવવાનો નથી પણ ક્ષમા કરવાનો છે. ધર્મનિષ્ઠે કર્તવ્યનિષ્ઠ બનીને આસક્તિ કે માંગથી નહિ પણ અનાસક્તિ અને ત્યાગથી જવાબ આપવાનો છે.

---○---

૨૫

શિષ્ય : અમે સાંભળ્યું છે કે ધર્મ પાળનારમાં પણ ભેદ છે અને ભેદ હોય તો તે ક્યા ક્યા?

ગુરુદેવ : ધર્મ પાળનાર મનુષ્યોમાં પણ બે ભેદ છે. એક મધ્યમઅને એક ઉત્તમ. તેમાં ઉત્તમના કરતાં મધ્યમવધારે શ્રેષ્ઠ છે.

ઉત્તમ અર્થાત્ જેઓ ઊંચ જન્મપ્રાપ્ત કરી શક્યા હોય તેઓ ઊંચ જન્મના ગુમાનમાં રહી સદ્ધર્મ પાળી કે ઉત્તમકર્મો કરી શકતા નથી. તેમજ ઉત્તમએટલે સાધુઓ,

સન્યાસીઓ, બ્રાહ્મણો, ઉપદેશકો, ગુરુઓ, કથાકારો, કીર્તનકારો, વેદાંતિઓ, શાસ્ત્રીઓ, પુરાણીઓ તથા ભક્તો અન્ય જીવનોને સન્માર્ગે દોરતા હોય અને તેથી કરીને તેઓ ધર્મનેતા, દેશનેતા, જ્ઞાતિનેતા વિગેરે કહેવાતા હોય છે. તેઓના કરતાં શિષ્યવૃત્તિના દાસત્વ ભાવના અને મોટાઈ નહિ મેળવનાર લોકો કે જેને “મધ્યમ” કહેવામાં આવે તે શ્રેષ્ઠ છે. તેઓ કોઈ જ્ઞાનવાનનો સંગ થતાં પારસના સ્પર્શથી જેમ કથીર સુવર્ણ બને છે તેમ “મધ્યમ” જીવો જ્ઞાનયોગી થઈ શકે છે, અથવા તેમના થોડાઘણા અંશો પ્રાપ્ત કરી શકે છે. પરંતુ જેમ પારસને લોખંડ સિવાયની અન્ય ધાતુઓ સ્પર્શ કરે તો તે સુવર્ણ બનતી નથી, કેમ કે તેનામાં ઊંચત્વનો ખ્યાલ અને અભિમાન હોય છે; તેમ ઉપર જણાવેલા “ઉત્તમ” લોકો સત્યજ્ઞાન, સત્ય ધર્મ-કર્મ અને યોગથી સદાએ વંચિત (વિમુખ) અને વિરક્ત (અનુરાગ કે સ્પૃહા વિનાના) રહે છે. જેણે શિક્ષકભાવના ધારણ કરેલ હોય તે મનુષ્ય શિષ્યભાવના ધારણ કરી શકતો નથી. “મધ્યમ” જીવો પોતાના ધર્મને ધારણ કરી રાખે છે અને “ઉત્તમ” તો પોતે ધર્મનો અવતાર હોવાનો મગજમાં ફાંકો રાખે છે એટલે તેઓ ધર્મની ગ્રહણશક્તિને ગુમાવી બેઠેલા હોય છે. કદાચ કોઈમાં ધર્મ હોય છે, પણ તે માત્ર વાચાળ શક્તિનો હોય છે. જીવનમાં ધર્મપરાયણતા ઉતારી હોય તો તેઓ કદી ધર્મવિરુદ્ધ પગ દેજ નહિ. પરંતુ તેમાં મોટો દોષ ભક્તો વગેરેને “મોટા બનાવનાર” અને “મધ્યમ” વર્ગનો છે. કેમકે તે એક સામાન્ય ભક્તને મહાન આત્માની ઉપમાઓ આપી તેના જીવનમાં જે જૂજ તત્ત્વ રહેલું હોય છે તે પણ બગાડી નાંખે છે. કીર્તિ વધ્યા પછી અને જગતમાં ઉત્તમ અને મહાન ગણાયા પછી અહંકાર એટલો વધે છે કે :- પોતે પોતાના આત્માને, ઈશ્વરને તથા ગુરુ વિગેરે અન્યને ક્યાં અને કેટલો દગો કરી રહ્યો છે, તેનો તેને સ્વપ્ને પણ ખ્યાલ રહેતો નથી અને વ્યસનમાં લુબ્ધ બનેલો આત્મા બેભાનપણામાં ગમે તે કરે છે. અન્ય ઉપદેશ કરનારાઓ પણ મહાનુપણાના નશામાં ઘોર અપરાધો કરે છે. માટે સમજી અને જ્ઞાની પુરૂષો ઉત્તમતાનો જ ત્યાગ કરવા ઈચ્છે છે અને ‘દાસોસ્મિ’ ભાવનો સર્વદા સ્વીકાર કરી, મધ્યમ તરીકે રહી, ઉત્તમના ગુણો ગ્રહણ કરી ધર્મસેવા બજાવે છે.

(વધુ આવતાં અંકે)

ચૈત્ર સુદ પૂનમ ધર્મધજા મહોત્સવ અમદાવાદ

પ્રભુ-પરમાત્મા તથા સદ્ગુરુશ્રીઓની કૃપાથી સંવત ૨૦૭૧ના ચૈત્ર સુદ-પૂનમનો ધર્મધજા મહોત્સવ તા. ૦૪-૦૪-૨૦૧૫ને શનિવારના મંગલ દિને આવતો હોવાથી આ ધર્મધજા મહોત્સવ ઝૂંકારેશ્વર મંદિર, વલ્લભવાડી, અમદાવાદ મધ્યે આનંદપૂર્વક ઉજવવામાં આવશે. જેથી આ ઉત્સવ તથા પ્રયોગની પૂર્ણાહુતિમાં ભાગ લેનાર મુમુક્ષુઓએ તા. ૦૨-૦૪-૨૦૧૫ને ગુરુવારની સાંજ સુધીમાં અમદાવાદ આવી રહેવું.

પ્રયોગોની પૂર્ણાહુતિ બાબત

આગામી ધર્મધજા મહોત્સવના ઉત્સવ સાથે રેગ્યુલર પ્રયોગોની પૂર્ણાહુતિ તથા (૧) મહાવિભૂતિ પ્રેરણામૂર્તિ સદ્ગુરુશ્રી વલ્લભરામ ધ્યાન પ્રયોગની પૂર્ણાહુતિ (૨) મહાવિભૂતિ પ્રેરણામૂર્તિ સદ્ગુરુશ્રી રમુજીલાલ ધ્યાન પ્રયોગની પૂર્ણાહુતિ ઝૂંકારેશ્વર મંદિર અમદાવાદ મધ્યે આનંદપૂર્વક કરાવવામાં આવશે. જેની વિસ્તૃત પત્રિકા બહાર પાડવામાં આવેલ છે જે વાંચી સમજી વર્તવું.

પરમપૂજ્ય સદ્ગુરુશ્રી વલ્લભરામ સંવત્સરી ઉત્સવ (અનાવલ)

આપણા સર્વજ્ઞ, સર્વશક્તિમાન અને પરમ હિતકારી સદ્ગુરુશ્રી વલ્લભરામ મહારાજની મોક્ષગમન તિથિ સંવત ૨૦૭૧ના ચૈત્ર વદ બારસને તા.૧૬-૦૪-૨૦૧૫ના રોજ હોવાથી તા. ૧૫-૦૪-૨૦૧૫ અને તા. ૧૬-૦૪-૨૦૧૫ એમ બે દિવસ માટે આ સંવત્સરી ઉત્સવ વલ્લભાશ્રમ, અનાવલ મધ્યે આનંદપૂર્વક ઉજવવામાં આવશે. જેથી આ ઉત્સવમાં ભાગ લેવા તમામ મુમુક્ષુઓએ તા. ૧૪-૦૪-૨૦૧૫ને મંગળવારની સાંજ સુધીમાં વલ્લભાશ્રમ આવી જવું.

“પરમબ્રહ્માનંદનો અનુભવ કોઈ પણ દ્રષ્ટિ વડે જોવાતો નથી, કોઈપણ કર્ણ વડે સંભળાતો નથી, કોઈપણ મન બુદ્ધિ કે અંતરથી કલ્પી શકાતો નથી, પણ માત્ર અનુભવાય જ છે. અર્થાત્ જોયા વિના, કલ્પ્યા વિના અને જોવાનો ભાવ રાખ્યા વિના જે જણાય તે જ અલૌકિક બ્રહ્માનંદ છે અને તે બ્રહ્મરસનો અનુભવ માત્ર આત્મચેતનાને થતો હોવાથી કોઈ દેહો, મન-બુદ્ધિ કે અંતર તેને જાણી શકતાં નથી. કેમ કે માયા (જડ) ના અનુભવનું જ્ઞાન ચૈતવ્યને થઈ શકે છે. પણ ચૈતવ્યના અનુભવનું જ્ઞાન માયાવાળા લૌકિક (જડ) ને થઈ શકતું નથી.”

વર્ષ-૧૧, અંક-૨, સંવત ૨૦૭૧ ફાગણ સુદ-૯, શુક્રવાર ૨૭-૦૨-૨૦૧૫

માલિક, મુદ્રક/પ્રકાશક અને તંત્રી : જયવર્ધન રમુજીલાલ વ્યાસ
વલ્લભવાડી રામભાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.
દ્વારા તા. ૨૭-૦૨-૨૦૧૫ના રોજ પ્રસિધ્ધ કર્યું.
ચેતવણી કાર્યાલય : વલ્લભવાડી, રામભાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.
મુદ્રણ સ્થળ : ભવાની ઓફસેટ, ૩/૨૦, કેલાસ એસ્ટેટ, ઓઢવ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૧૫.